



**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL INTEGRITY AUTHORITY
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**



**INSPECTORATUL DE INTEGRITATE
INTEGRITY INSPECTORATE**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE nr. 181/32

mun. Chișinău

05 decembrie 2024

Inspectorul de integritate al Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Cristian IOSIP, examinând materialele dosarului de control al averii și intereselor personale, inițiat în privința dlui Bolea Vasile, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, născut la XXXXX, IDNP: XXXXX, domiciliat în XXXXX, în temeiul art. 19, art. 33-35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A CONSTATAT:

În cadrul Autorității Naționale de Integritate (ANI) au fost înregistrate sesizările cu nr. 6630 din 09.09.2020, nr. 8004 din 23.10.2020 și nr. 8090 din 27.10.2020, transmise conform competenței de către Procuratura Anticorupție, care în conformitate cu art. 30 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în redacția expusă la data inițierii) au fost repartizate spre verificare către inspectorul de integritate Buzu Radion.

Potrivit sesizărilor se indică că, *în baza unui contract de împrumut cu nr. 20/11 din 11.04.2016, încheiat între SRL „Exclusiv Media” și deputatul Bolea Vasile, ultimului de către prima (societate comercială) i-au fost date cu împrumut mijloace bănești în sumă de 500 000,00 lei, cu termenul de scadență (pentru rambursare) – 31 decembrie 2017. Mijloacele bănești, însă în suma de 490 000,00 au fost recepționate de către Bolea Vasile la aceeași dată, semnând personal dispoziția de plată cu nr. 00055. Aceste mijloace bănești nu au fost reflectate de către deputatul din partea PSRM Bolea Vasile în declarațiile sale de venituri și proprietăți (capitolul VII), depuse de acesta la ANI în anul 2017 pentru anul 2016, precum și în anul 2018 pentru anul 2017.*

În conformitate cu dispozițiile art. 3 lit. a) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (Legea nr. 133/2016), dl Bolea Vasile deținând mandatul de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, este subiect al declarării averii și a intereselor personale.

Conform art. 31 alin. (1) din Legea nr. 133/2016 (în redacția expusă la data inițierii), *în termen de 15 zile de la data repartizării sesizărilor, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acestora. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică respectarea condițiilor de formă și conținut ale sesizărilor și existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale. Verificarea prealabilă include validarea datelor din declarațiile de avere și interese*

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal. Prelucrarea ulterioară a datelor cu caracter personal integrate în prezentul document poate fi efectuată doar condițiile reglementate de Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

personale prin intermediul sistemului informațional e-Integritate. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea unui proces-verbal de inițiere a controlului sau de refuz al inițierii controlului.

Astfel, prin procesul-verbal nr. 692/05 din 09.12.2020, a fost inițiat controlul averii și a intereselor personale în privința dlui Bolea Vasile, fapt despre care a fost informat subiectul controlului.

La 26.05.2022, prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor, dosarul de control al averii și intereselor personale, inițiat în privința dlui Bolea Vasile, a fost redistribuit inspectorului de integritate Butușanu Victoria, ca urmare a demisiei inspectorului de integritate Buzu Radion.

Succesiv, la 21.07.2023, dosarul de control inițiat în privința dlui Bolea Vasile a fost redistribuit prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor, inspectorului de integritate subsemnat, în rezultatul demisiei inspectorului de integritate Butușanu Victoria.

În context, potrivit datelor din declarațiile de avere și interese personale ale dlui Bolea Vasile pentru anii 2016-2020 și ca urmare a răspunsului primit de la Parlamentul Republicii Moldova, rezultă că subiectul controlului a deținut consecutiv mandatul de deputat în Parlamentul Republicii Moldova în perioada vizată.

Consecutiv, inspectorul de integritate concluzionează că, dl Bolea Vasile a fost pasibil efectuării controlului averii și a intereselor personale din perioada 01.08.2016 (*data intrării în vigoare a Legii nr. 132/2016 în baza căreia averea nejustificată poate fi confiscată pe cale civilă*) – 09.12.2020 (*data inițierii controlului*).

Conform informațiilor din Registrul de stat al populației, dl Bolea Vasile și dna XXXXX sunt căsătoriți începând cu 05.09.2009 și au la întreținere 2 copii minori, XXXXX și XXXXX.

Prin urmare, normele legale prevăzute la art. 2 al Legii nr. 133/2016, art. 33 și 34 din Legea nr. 132/2016 relevă, *diferență substanțială este diferență care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea subiectului declarării deținută la începutul perioadei în care acesta a devenit subiect al declarării, cumulată cu veniturile obținute în această perioadă, inclusiv veniturile membrilor de familie sau al concubinului/concubinei, pe de o parte, și averea deținută la începutul verificării, inclusiv cheltuielile realizate în această perioadă, pe de altă parte;*

În procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea deținută a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică. Controlul poate fi inițiat pe durata exercitării mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică, precum și în decurs de trei ani după încetarea exercitării acestora;

Controlul averii și al intereselor personale se extinde asupra membrilor de familie, părinților/socrilor și copiilor majori ai persoanei supuse controlului. Dacă persoana supusă controlului se află în concubinaj cu o altă persoană, verificarea se va extinde și asupra averii acestei persoane;

Dacă există aparența că bunurile persoanei supuse controlului au fost înscrise pe numele altor persoane, controlul se va extinde și asupra acestor bunuri și persoane. Dacă subiectul declarării a indicat venituri și bunuri obținute din donații sau deține bunuri în comodat, controlul se va extinde și asupra donatorului și comodantului. Acestora li se pot cere clarificări privind originea veniturilor utilizate pentru achiziția și întreținerea respectivelor bunuri. Pentru clarificarea acestor aspecte, inspectorul de integritate poate solicita informații relevante de la orice persoană fizică sau juridică;

În procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate are dreptul să întreprindă orice măsuri permise de lege și să solicite oricăror persoane fizice sau

persoane juridice de drept public ori de drept privat, inclusiv instituțiilor financiare, cu titlu gratuit, documente și informații necesare pentru efectuarea controlului;

În cazul în care inspectorul de integritate are bănuieli rezonabile că persoana supusă controlului deține și alte bunuri decât cele înscrise în declarația de avere și interese personale sau există aparența de diferență substanțială între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea deținută, acesta îi solicită persoanei supuse controlului informații și dovezi privind justificarea acestei diferențe și punctul său de vedere. Punctul de vedere al persoanei supuse controlului urmează a fi prezentat în termen de 15 zile de la solicitare. În caz de neprezentare a informațiilor sau dovezilor privind justificarea diferenței între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea deținută de subiectul declarării personal sau prin intermediul unor terți, inspectorul de integritate constată, dacă alte documente sau informații nu sugerează contrariul, că persoana verificată nu a declarat toată averea sau că există o diferență substanțială între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea dobândită;

În cazul în care se constată existența unei bănuieli rezonabile privind săvârșirea unei infracțiuni sau privind încălcarea legislației fiscale, la orice etapă a controlului, inspectorul de integritate sesizează organul de urmărire penală sau, după caz, Serviciul Fiscal de Stat și informează președintele Autorității. Organul de urmărire penală și Serviciul Fiscal de Stat au obligația să informeze Autoritatea cu privire la decizia luată. Autoritatea are dreptul să conteste acțiunile și actele organului de urmărire penală și ale Serviciului Fiscal de Stat;

Dacă inspectorul de integritate constată că averea și interesele personale nu au fost declarate în mod corespunzător sau că între averea dobândită în timpul exercitării mandatelor, a funcției publice sau de demnitate publică și veniturile obținute și cheltuielile realizate în aceeași perioadă există o diferență substanțială, acesta emite un act prin care constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, aplică sancțiunea contravențională și alte măsuri prevăzute de lege;

Dacă nu constată una dintre situațiile prevăzute la alin. (1), inspectorul de integritate emite un act privind lipsa încălcării regimului juridic al declarării averii și intereselor personale.

Luând act de normele citate, se reține că esența de bază a controlului averii și intereselor personale este de a stabili existența sau inexistența diferenței substanțiale asupra averii subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică pentru aceeași perioadă.

Totodată, calculul diferenței substanțiale constă în aprecierea matematică a corespunderii valorii (*echivalentului bănesc*) averii dobândite cu veniturile nete obținute de către subiectul declarării, împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică, altor funcții și calități atribuite la categoria subiecților declarării averii și intereselor personale, ținându-se cont de diferența admisă de lege.

Așadar, la calcularea diferenței substanțiale se vor lua în calcul și cheltuielile, care pot fi demonstrate, esența celor descrise este stabilită în art. 2 din Legea nr. 133/2016, care definește că, avere este totalitatea bunurilor subiectului declarării, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață sau aflate în posesia subiectului declarării ori a membrilor familiei ori a concubinului/concubinei lui în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, a unor contracte translativ de posesie și de folosință, precum și totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale dobândite de subiectul declarării în țară sau în străinătate.

Subsecvent, în scopul stabilirii existenței sau inexistenței diferenței substanțiale dintre avere dobândită și veniturile obținute de către familia Bolea, pe parcursul exercitării funcției enunțate (01.08.2016 – 09.12.2020), în temeiul prevederilor art. 20 alin. (1) lit. a)-d) și art. 32 alin. (3) din Legea nr. 132/2016, având la bază sursele de date declarate pe propria răspundere

de către dl Bolea Vasile în declarațiile sale de avere și interese personale și care au fost validate prin registrele de stat disponibile, inspectorul de integritate a solicitat și recepționat informații și documente necesare desfășurării controlului de la persoane fizice și juridice relevante de drept public și privat.

Din conținutul materialelor recepționate, se atestă că pentru perioada supusă controlului, familia Bolea în baza actului primire-predare nr. 18-CP din 17.08.2020 și a contractului de investiție nr. 4514 din 12.07.2018 încheiat cu SRL „NG-INVEST” a dobândit în proprietate apartamentul nr. XXXXX cu suprafața de 56,55 m2, nr. cad. XXXXX, situat în XXXXX, la preț de 39 585,00 euro, ce urma a fi achitată suma de 18 000,00 euro în ziua semnării contractului indicat, iar restul sumei de 21 585,00 euro până la 15.03.2019.

Consecutiv, prin răspunsul înregistrat în cadrul ANI cu nr. 8573 din 11.06.2024, s-a prezentat actul de verificare a decontărilor reciproce dintre SRL „NG-INVEST” și dl Bolea Vasile, ce vizează investițiile efectuate de către ultimul pentru construirea apartamentului nr. XXXXX cu nr. cad. XXXXX, suprafața de 55,6 m.p., situat în XXXXX, cât și dispozițiile de încasare a numerarului, prin care s-a determinat că au fost efectuate următoarele achitări: la 12.07.2018 - 349 560,00 lei, la 22.08.2018 - 232 000,00 lei, iar la 21.02.2019 - 185 693,59 lei.

Astfel, la 27.05.2024 prin demersul nr. 04-32/5573 s-a solicitat de la dl Bolea Vasile informații și acte confirmative privind veniturile obținute conform celor indicate în declarațiile sale de avere și interese personale, atât scopul contractării împrumutului în sumă de 25 000,00 euro de la dna XXXXX, modul de transmitere, sumele bănești restituite în contul stingerii datoriei și modul de restituire a acestora, datele exacte, cât și sursa de proveniență a mijloacelor financiare împrumutate.

Inspectorul de integritate precizează că, solicitarea sus-menționată a fost expediată atât prin intermediul poștei electronice la adresa comunicată de către subiectul controlului, cât și prin Serviciul Poștal la adresa de domiciliu, ambele fiind recepționate, fapte confirmate prin înscrisurile de recepție.

Este de menționat că, subiectul controlului nu a remis un răspuns pe marginea demersului nr. 04-32/5573 din 27.05.2024, în termenul stabilit, chiar dacă i-a fost oferit un termen suplimentar de a prezenta informațiile și actele confirmative solicitate.

Potrivit art. 85 alin. (3) și art. 87 alin. (1) din Codul administrativ al RM, *autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților, conducându-se de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.*

În concordanță cu art. 92 alin. (1) și (2) din același act normativ, *autoritatea publică decide conform convingerii sale libere dacă consideră o faptă drept existentă, luând în considerare întreaga procedură administrativă, inclusiv toate probele și toate faptele care au importanță pentru caz, inclusiv, cele favorabile participanților.*

Consecutiv, sub imperiul Legilor nr. 132/2016 și nr. 133/2016, în rezultatul examinării materialelor acumulate la dosarul de control și reflectate în tabelul de control, care este parte componentă a dosarului, pentru perioada 01.08.2016-09.12.2020 s-au reținut modificări patrimoniale ce au însumat venit obținut în numerar (*salarii, retrageri din conturile bancare avute în gestiune, prestații sociale*) și sub aspect de cheltuieli suportate în numerar (*achitări de servicii, plăți de impozite și taxe, donații de partid, cotizații de membru a partidului, investițiile efectuate pentru construirea bunului imobil cu nr. cad. XXXXX și cheltuieli ce își au argumentarea în numerarul declarat pe propria răspundere de Bolea Vasile¹*).

¹ Numerar declarat pe propria răspundere de semnatarul declarației de avere și interese personale (subiectul controlului).

Conform pct. 115 din Metodologia de efectuare a verificării și controalelor de către inspectorii de integritate, aprobată prin Ordinul Președintelui ANI nr. 8 din 24.01.2024, în vigoarea din 12.02.2024, *cele 20 de salarii lunare medii pe economie se referă la: a) întreaga perioadă verificată; b) la un an calendaristic; c) la o altă perioadă mai scurtă. Existența „diferenței substanțiale” se va verifica totuși conform situației la ziua stabilirii acesteia, fie la sfârșitul fiecărui an sau a fiecărei perioade, conform mărimii salariului mediu pe economie din anul respectiv. Dacă în nici unul din ani diferența nu a depășit 20 de salarii medii pe economie, însă în urma sumării acestor diferențe depășește 20 de salarii medii pe economie, inspectorul de integritate va constata existența diferenței substanțiale.*

Revenind la esența controlului averii și al intereselor personale, se precizează că aceasta constă în stabilirea existenței sau inexistenței diferenței substanțiale între averea dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică, în aceeași perioadă.

În această ordine de idei, pentru perioada 01.08.2016-09.12.2020, divizată pe ani fiscali, subsemnatul inspector de integritate a identificat o eventuală diferență substanțială în mărime de **-332 457,29 lei**, ca urmare a unor modificări patrimoniale intervenite pe parcursul anilor 2018-2019, diferență ce a fost stabilită între averea dobândită, veniturile obținute și cheltuielile realizate de către dl Bolea Vasile și membrii de familie (*care a inclus toate modificările patrimoniale specificate supra și au fost detaliate în tabelul de control*).

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 33 alin. (10) Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, *în cazul în care inspectorul de integritate are bănuiele rezonabile că persoana supusă controlului deține și alte bunuri decât cele înscrise în declarația de avere și interese personale sau există aparența de diferență substanțială între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea deținută, acesta îi solicită persoanei supuse controlului informații și dovezi privind justificarea acestei diferențe și punctul său de vedere. Punctul de vedere al persoanei supuse controlului urmează a fi prezentat în termen de 15 zile de la solicitare. În caz de neprezentare a informațiilor sau dovezilor privind justificarea diferenței între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea deținută de subiectul declarării personal sau prin intermediul unor terți, inspectorul de integritate constată, dacă alte documente sau informații nu sugerează contrariul, că persoana verificată nu a declarat toată averea sau că există o diferență substanțială între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea dobândită.*

Astfel, prin demersul nr. 04-32/6506 din 03.07.2024, inspectorul de integritate i-a solicitat dlui Bolea Vasile prezentarea informațiilor și dovezilor privind justificarea diferenței substanțiale, precum și punctului de vedere pe marginea cazului dat.

La 18.07.2024, cu nr. 9707 a fost înregistrat punctul de vedere a dlui Bolea Vasile, prin care a menționat și prezentat următoarele:

„Cu referire la cele descrise, pot comunica că mai multe date indicate în declarațiile mele de avere și interese personale pentru perioada 2016-2019 nu au fost luate în considerare de Dvs. la examinarea materialelor acumulate. Astfel, în această perioadă, în afară de venituri din salariu am mai avut și alte venituri din executarea unor hotărâri judecătorești privind încasarea unor datorii.

Astfel, cu referire la 1 întrebare din scrisoarea nr. 04-32/5573 din 27.05.2024, vă pot comunica că la data de 23.08.2016 am primit suma de 3000 euro de la debitorul XXXXX, iar la data de 17.11.2016, tot de la XXXXX am primit suma de 1150 Euro în calitate de datorie.

Restul sumei, în jur de 37-38 mi lei am primit-o de la debitorul XXXXX în numerar, în luna decembrie 2016 pentru a stinge datoria conform hotărîrii judecătorești.

Cu referire la cea de-a 2-a întrebare, Vă pot comunica că la data de 03.02.2017 am primit de la debitorul XXXXX suma de 900 Euro în calitate de datorie. La data de 01.03.2017 - suma de 900 euro și la data de 16.11.2017 - suma de 1000 euro de la XXXXX pentru stingerea datoriei.

Cu referire la cea de-a 3-a întrebare, Vă comunic că suma de 250 euro am primit-o de la compania aeriană LOT ca și prejudiciu moral. În septembrie 2017, împreună cu o delegație a Comisiei juridice, numiri și imunități am efectuat o vizită de lucru în Croația. Luînd în considerare faptul că cursa aeriană a companiei LOT (Chișinău - Varșovia) a întirziat, delegația nu a venit la timp și deci a pereclitat activitatea și graficul întîlnirilor pe care le-am avut din partea companiei aeriene LOT.

Cu referire la a 4-a întrebare, Vă pot comunica că la depunerea declarației de avere și interese am transpus datele din declarația mea de avere și interese din anul 2017 și din greșeală nu am șters, nu am redactat acest capitol de venituri. De fapt acest venit a fost realizat în 2017, iar apariția acestui venit în 2018 este o eroare apărută din transpunerea și neredactarea datelor din 2017.

Cu referire la cea de-a 5-a întrebare, Vă pot comunica că am primit de la XXXXX pentru a stinge datoria conform hotărîrii judecătorești: 1) la 04.04.2018 - 500 euro, 2) la 10.05.2018 - 900 euro, 3) la 31.05.2018 - 450 euro, 4) la 11.06.2018 - 450 euro, 5) la 20.09.2018 - 225 euro, 6) la 19.10.2018 - 180 euro, 7) la 14.1.2018 - 270 euro, 8) la 14.12.2018 - 225 euro.

Cu privire la cea de-a 6-a întrebare Vă anexez documentul de confirmare a împrumutului de 25 000 euro.

Cu referire la cea de-a 7-a întrebare Vă comunic că am împrumutat suma de 25 000 euro de la XXXXX (mатуșа mea) pentru a investi în construcția apartamentului nr. XXXXX din XXXXX. XXXXX din 2004 locuiește și lucrează în Italia. Banii i-am primit în numerar. Proveniența banilor sunt din activitatea și munca dnei XXXXX, economiile făcute în perioada de 20 de ani de muncă în Italia.

Cu referire la a 9-a întrebare, am primit de la XXXXX în vederea stingerii datoriei conform hotărîrii judecătorești, următoarele sume: 1) 24.01.2019 - 600,00 euro, 2) 29.03.2019-450 euro, 3) 27.06.2019 – 2500 euro. 4) 07.10.2019 – 1800 euro.

Cu referire la cea de-a 10-a întrebare, vă pot comunica că la data de 03.07.2019 prin delegația nr. 33 privind retragerea de numerar din partea executorului judecătoresc, am primit suma de 132 600 lei în calitate de datorie, conform documentului executoriu, debitor fiind XXXXX.

La răspunsul sus-indicat au fost anexate acte justificative asupra anumitor modificări patrimoniale specificate supra.

Analizând informațiile și dovezile privind justificarea diferenței substanțiale stabilite, precum și punctul de vedere depus de subiectul controlului, inspectorul de integritate constată și combate argumentele invocate după cum urmează:

Referitor la faptul că mai multe date indicate în declarațiile de avere și interese personale ale dlui Bolea Vasile nu au fost luate în considerare în cadrul examinării materialelor acumulate, este de menționat că, inițial, prin demersul nr. 04-32/5573 din 27.05.2024 a fost solicitat de la subiectul controlului informații și acte confirmative privind veniturile obținute conform celor indicate în declarațiile sale de avere și interese personale, iar vreun răspuns la solicitarea respectivă nu a fost oferit de către ultimul menționat în termenul stabilit, în pofida

faptului că aceasta a fost recepționată conform înscrisurilor probatorii, mai mult, fiindu-i acordat termen suplimentar de a furniza materialele solicitate.

În ceea ce privește contractarea împrumutului între dl Bolea Vasile și XXXXX, este de reținut că inspectorul de integritate nu poate lua în calcul mijloacele financiare în mărime de 25 000 euro, ca fiind cele din care poate fi justificată diferența substanțială din următoarele considerente:

Din start, subiectul controlului nu a prezentat careva informații și documente justificative privind sursa de proveniență a mijloacelor financiare împrumutate și modul de introducere a acestora în Republica Moldova, însă a anexat doar un pretins înscris sub formă de recipisă din 18.05.2018, potrivit căreia a recepționat de la dna XXXXX suma de 25 000,00 euro, iar în punctul de vedere, dl Bolea Vasile exclusiv a relatat și completat cu faptul că suma în cauză ar fi fost împrumutată și primită în numerar de la mătușa acestuia ce locuiește și lucrează în Republica italiană din anul 2004, așadar, proveniența mijloacelor financiare ar fi fost formate din activitatea și economiile acesteia timp de 20 ani din țara respectivă.

Este esențial de accentuat că, pretinsul act din 18.05.2018 a fost semnat doar de dl Bolea Vasile, în urma cărui fapt, inspectorul de integritate denotă că nu au fost respectate condițiile de valabilitate ale actului juridic la încheierea acestuia conform art. 316 alin. (2) din Codul civil, or, potrivit 321 alin. (1) din același act normativ, trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice și persoanele fizice și dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depășește 1000 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului.

Succesiv, inspectorul de integritate observă că, termenul de restituire a împrumutului a început a curge de la 18.05.2018 până la 31.12.2023, fiind încheiat în lipsa cărorva prevederi ce țin de plata unor dobânzi. La fel, subiectul controlului nu a făcut vreo mențiune cu privire la sumele bănești restituite în contul în stingerii datoriei din pretinsul împrumut, modul de restituire și datele exacte ale acestora, deși, la Cap. VII „Datorii” din declarația de avere și interese personale pentru anul 2023, depusă la 20.02.2024 de către dl Bolea Vasile, se regăsește informația referitoare la contractarea împrumutului în cauză, ce este deja scadent până în anul 2025.

În context, inspectorul de integritate notează că, indicarea exclusivă a datelor în declarația de avere și interese personale depusă pentru anul 2018 de către dl Bolea Vasile, ce țin de contractarea unui împrumut, doar explicațiile depuse de subiectul controlului în punctul de vedere, însoțit de o recipisă încheiată unilateral, lipsa cărorva prevederi referitoare la plățile de dobânzi, lipsa unor confirmări de restituire a împrumutului și fără a fi prezentate careva informații privind încheierea unui acord de prelungire a termenului de restituire a acestuia, cât și lipsa materialelor probatorii care să demonstreze proveniența mijloacelor financiare împrumutate și să ateste veniturile împrumutătorului XXXXX, nu poate întemeia o astfel de susținere potrivit căreia să se considere că într-adevăr a fost acordat un asemenea împrumut în beneficiul subiectului vizat, și se atestă suspiciuni cu privire la fundamentul financiar pentru rambursarea împrumutului de către familia Bolea, în situația în care la scadență nu a restituit nici o sumă din pretinsul împrumut, precum și rezonabilitatea împrumutătorului XXXXX de a oferi subiectului controlului o sumă considerabilă fără a obține un anumit venit.

Astfel, inspectorul de integritate își conturează dubii cu privire la valabilitatea pretinsului act încheiat și existența împrumutului obținut de la mătușa subiectului vizat, or cele întreprinse de dl Bolea Vasile sunt catalogate ca o acțiune de a eluda o eventuală diferență substanțială stabilită de către inspectorul de integritate.

Din considerentele expuse supra, decade argumentul subiectului controlului potrivit căruia se justifică o parte din investiția efectuată pentru construcția bunului imobil, apartamentul nr. XXXXX, amplasat în XXXXX.

Adițional, cu referire la subiectul ce ține de capacitatea financiară a dnei XXXXX de a oferi dlui Bolea Vasile cu titlu de împrumut suma de 25 000,00 euro, inspectorul de integritate suplimentar la 10.10.2024 prin demersul nr. 04-32/8639 a solicitat informații și documente relevante cazului dat.

Prin urmare, la 29.10.2024, a fost înregistrat răspunsul dnei XXXXX cu nr. 12864, prin care a prezentat careva înscrieri în limba italiană, nefiind traduse în modul corespunzător în vederea probării veniturilor creditorului, mai mult, din conținutul răspunsului nu s-au desprins careva explicații plauzibile ce vizează sursele și proveniența mijloacelor bănești oferite cu titlu de împrumut, și respectiv, nu au putut fi acceptate ca material justificativ asupra capacității financiare a dnei XXXXX de a acorda un împrumut în mărime de 25 000,00 euro și care ar sugera contrariul celor stabilite de inspectorul de integritate.

Totodată, se remarcă că potrivit datelor din sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat, dna XXXXX nu a înregistrat careva venituri obținute pe teritoriul Republicii Moldova în perioada vizată.

Cu privire la sumele bănești recepționate de către dl Bolea Vasile, în rezultatul procedurii de executare a hotărârilor judecătorești privind încasarea unor datorii de la dl XXXXX, inclusiv ca urmare a reparării prejudiciului moral de către Compania Aeriană LOT, este de reținut că inspectorul de integritate a luat în calcul aceste mijloace financiare, ca fiind cele din care poate fi justificată diferența substanțială, ținând cont de faptul că informațiile comunicate de către subiectul controlului au fost susținute de materiale confirmative și au fost raportate oficial în declarațiile sale de avere și interese personale.

În conformitate cu prevederile pct. 77 din Metodologia de efectuare a verificării și controalelor de către inspectorii de integritate, aprobată prin Ordinul Președintelui ANI nr. 8 din 24.01.2024, *în cazul controlului averii și intereselor personale, sarcina inspectorului este să stabilească un dubiu rezonabil cu privire la diferență între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea deținută. Conform art. 33 alin. (10) al Legii nr. 132/2016, îi revine subiectului supus controlului să prezinte informații și dovezi care să combată acest dubiu. Dacă informațiile din dosar, inclusiv cele prezentate de subiectul controlului, nu combat dubiul, inspectorul de integritate constată că persoana supusă controlului nu a declarat toată averea sau că există o diferență substanțială între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea dobândită.*

În speță, inspectorul de integritate constatând diferență substanțială între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea dobândită, a acordat dlui Bolea Vasile posibilitatea de a le elucida, prin prezentarea datelor și informațiilor suplimentare după caz, oferindu-i pentru aceasta un termen suficient, ori potrivit normei de drept enunțate, în cazul controlului averii și intereselor personale sarcina probațiunii trece pe seama subiectului controlului.

Astfel, în circumstanțele în care materialele acumulate în cadrul dosarului de control nu combat dubiul rezonabil cu privire la cele constatate, iar subiectul vizat nu a prezentat în punctul de vedere informații, acte justificative și dovezi care să combată acest dubiu, inspectorul de integritate a efectuat calculul diferenței între veniturile nete obținute (*mijloace financiare din care poate fi justificată diferența*) și averea dobândită de dl Bolea Vasile și membrii familiei acestuia (*care a inclus toate modificările patrimoniale, inclusiv cheltuielile stabilite în prezentul control*) pe parcursul deținerii calității de subiect al declarării, și ca urmare a generalizării datelor obținute la dosarul de control s-au constatat următoarele:

Perioada/ anul	Sold inițial la începutul anului / perioadei, lei	Suma veniturilor (numerar intrare, lei)	Suma cheltuielilor (numerar ieșire, lei)	Numerar reflectat în Declarațiile de avere și interese personale, lei	Numerar în lei cu titlu de economii acceptat de inspector la data depunerii declarației	Diferență stabilită pe parcursul perioadei/ anului, lei	Sold final la sfârșitul anului / perioadei, lei
01.08.2016- 31.12.2016	-	205 342,22	942,69	-	-	-	204 399,53
2017	204 399,53	321 358,47	34 503,24	-	84 000,00	-	277 841,74
2018	277 841,74	321 704,97	656 484,92	308 302,00	308 302,00	-125 178,2	44 903,66
2019	44 903,66	517 275,23	203 506,80	-	15 238,75	-105 931,60	463 603,69
01.01.2020- 09.12.2020	463 603,69	-	11 420,73	150 000,00	150 000,00	-	139 195,88

Totalizând calculele enunțate, se relevă că pentru perioada 01.08.2016-09.12.2020, divizată pe ani fiscali, subsemnatul inspector de integritate a stabilit următoarele diferențe între veniturile obținute, averea dobândită și cheltuielile realizate de către dl Bolea Vasile împreună cu membrii de familie:

1) Pentru anul fiscal 2018 se constată o diferență substanțială în sumă de **-125 178,2 lei**, după cum urmează:

- La 22.08.2018, 25.08.2018, 28.08.2018, s-au înregistrat valori negative în mărime de -118 943,64 lei, ca urmare a achitărilor efectuate în sumă de 233 858,33 lei, pentru construirea apartamentului nr. XXXXX cu suprafața 56,55 m², nr. cad. XXXXX, situat în XXXXX, inclusiv și din plățile pentru asigurările obligatorii RCAI, RCAE, ce vizează automobilul de model Chevrolet Aveo și din taxele pentru folosire a drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în RM (21.08.2018 soldul inițial al economiilor a constituit suma de 114 914,69 lei, astfel, $114\ 914,69 - 233\ 858,33 = -118\ 943,64$);

- La 23.10.2018, s-au înregistrat valori negative în mărime de -6 234,56 lei, ca urmare a donațiilor efectuate la 23.10.2018 în sumă de 41 000,00 lei, în beneficiul Partidului Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” (la 19.10.2018, soldul inițial al economiilor a constituit suma de 34 765,44 lei, astfel, $34\ 765,44 - 41\ 000 = -6\ 234,56$);

2) Pentru anul fiscal 2019 se constată o diferență în mărime de **-105 931,60 lei**, ca urmare a achitărilor efectuate la 21.02.2019 în sumă de 185 693,59 lei, pentru construirea apartamentului nr. XXXXX cu suprafața 56,55 m², nr. cad. XXXXX, situat în XXXXX (la 20.02.2019 soldul inițial al economiilor a constituit suma de 79 761,99 lei, astfel, $79\ 761,99 - 185\ 693,59 = -105\ 931,60$).

Sumele enunțate derivă din documentele și informațiile obținute la dosarul de control și care sunt reflectate în tabelul de efectuare a calculelor generate de modificările patrimoniale ale dlui Bolea Vasile împreună cu membrii de familie.

Potrivit Hotărârii de Guvern nr. 57 din 17 ianuarie 2018, salariul mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2018, a fost stabilit în cuantum de 6150 lei. Raportat la diferența substanțială stabilită în cadrul controlului pentru anul fiscal 2018 în sumă de **-125 178,2 lei** constituie **20,35** salarii medii pe economie ($125\ 178,2 / 6150 = 20,35$).

Potrivit Hotărârii de Guvern nr. 21 din 18 ianuarie 2019, salariul mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2019, a fost stabilit în cuantum de 6975 lei. Raportat la diferența stabilită de către inspector pentru anul fiscal 2019, diferența în mărime de **-105 931,60 lei** constituie **15,18** salarii medii pe economie ($105\ 931,60 / 6975 = 15,18$).

În sensul celor enunțate, ca urmare a examinării materialelor acumulate la dosarul de control și reflectate în tabelul de control care este parte componentă a dosarului, ținând cont de circumstanțele factice sus-enunțate, inspectorul de integritate constată prezența unei insuficiențe financiare în sumă de **-231 109,8 lei** pentru perioada anilor 2018-2019, diferență care constituie **35,53** salarii medii pe economie (20,35+15,18) și care se încadrează în accepțiunea de diferență substanțială prevăzută la art. 2 din Legea nr. 133/2016, deoarece diferența depășește 20 salarii medii lunare pe economie.

Totodată, luând în considerație că în cadrul controlului averii și intereselor personale au fost solicitate informații de la toate sursele de venit posibile de stabilit, inclusiv sursele de venit indicate pe propria răspundere de către dl Bolea Vasile în declarațiile de avere și interese personale și sursele de venit indicate în fișele de verificare a obligațiilor fiscale, precum și faptul că subiectul controlului a prezentat punctul de vedere care a fost analizat și coroborat cu probele și materialele din dosarul de control, inspectorul de integritate conchide că deținerea averii stabilite în cadrul controlului în mărime de **-231 109,8 lei**, are un caracter nejustificat.

În partea ce ține de cele enunțate în sesizare, se remarcă că conform pct. 105 lit. a) din Metodologia de efectuare a verificărilor și controalelor de către inspectorii de integritate, *controlul se efectuează pentru următoarele perioade, dacă persoana nu a fost supusă anterior controlului averii și a intereselor personale – pentru toată perioada executării funcțiilor sau a mandatelor (01.08.2016)*, iar contractarea împrumutului între SRL „Exclusiv Media” și dl Bolea Vasile, datează din 11.04.2016, și ca urmare a fost rambursat la 18.07.2016 către entitatea menționată potrivit dispoziției de plată nr. 000000130, adică anterior perioadei de control 01.08.2016-09.12.2020.

Prin urmare, ținând cont de cele sus-precizate, inspectorul de integritate este în imposibilitate legală de a examina circumstanțele de fapt expuse mai sus.

În corespundere cu prevederile art. 5 alin. (4) din Legea nr. 133/2016, *responsabilitatea pentru depunerea în termen a declarației, precum și pentru veridicitatea și deplinătatea informațiilor o poartă persoana care o depune*.

Concomitent, sub aspectul declarării conforme și complete a datelor reflectate în declarațiile de avere și interese personale ale dlu Bolea Vasile, pentru perioada supusă controlului, inspectorul de integritate nu atestă careva divergențe sau curențe la completarea declarațiilor vizate.

În consecință, conform art. 34 alin. (5) și (6) din Legea 132/2016, *în situația prevăzută la alin.(3), Autoritatea aplică orice măsuri de asigurare necesare și se adresează în instanța de judecată de la sediul Autorității în vederea încasării în folosul statului a valorii averii nejustificate sau a confiscării acesteia. Acțiunea respectivă se depune la Judecătoria Chișinău în termen de un an din momentul în care actul de constatare rămâne definitiv*.

În cazul contestării actului prin care se constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, Autoritatea poate solicita confiscarea averii nejustificate în cadrul procedurilor de contestare a actului de constatare.

Potrivit art. 23 alin. (6) și (7) din Legea nr. 133/2016, *subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin.(3)–(5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică și/sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electivă, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau de la data încetării de drept a mandatului său. Dacă persoana a ocupat o funcție electivă, ea nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la data încetării mandatului*.

În cazul în care persoana nu mai ocupă o funcție publică sau de demnitate publică la data constatării averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese, interdicția de 3 ani se aplică potrivit legii, de la data la care a rămas definitiv actul de constatare sau, respectiv, a rămas definitivă și irevocabilă hotărârea judecătorească prin care se confirmă existența averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. 19, 34, 35 și art. 36 din Legea 132/2016 și art. 23 alin. (5-7) din Legea nr. 133/2016, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale de către dl Bolea Vasile, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, în circumstanțele descrise în prezentul act;

2. Se constată existența diferenței substanțiale și deținerea averii cu caracter nejustificat, în mărime de **-231 109,8 lei**, diferență ce a fost constatată între averea dobândită, veniturile obținute și cheltuielile realizate în perioada anilor 2018-2019 de către dl Bolea Vasile și membrii de familie;

3. Se transmite prezenta cauză în instanța de judecată competentă spre examinare în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate în condițiile prevăzute la art. 34 alin. (5) din Legea nr. 132/2016;

4. Se dispune încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu în condițiile prevăzute la art. 34 alin. (3) din Legea nr. 132/2016;

5. Se decede dl Bolea Vasile din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electivă, pe o perioadă de 3 ani, dacă persoana a ocupat o funcție electivă, ea nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la data încetării mandatului, și se înscrie în Registrul în condițiile prevăzute la art. 23 alin. (5) - (7) din Legea nr. 133/2016;

6. Se aduce la cunoștința dlui Bolea Vasile actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 30 zile de la emiterea acestuia, la Curtea de Apel Chișinău, MD-2043, mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4.

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Cristian IOSIP